

OPTIMAL BEVATTNING AV POTATIS

Potatis är en gröda där en optimal bevattning kan spela en avgörande roll för odlingsnettot. I södra Sverige har vi ett nederbördsunderskott på 50-200 mm under potatisens tillväxtperiod beroende på år och plats. Detta underskott bör vi kompensera till en för plantan optimal nivå med bevattning.

Växttillgängligt vatten

Växttillgängligt vatten är ett begrepp som används för att beskriva hur mycket av markens vatten som är tillgängligt för växten. I de flesta jordar finns efter vårens utdränering av vatten mellan 50 och 200 mm växttillgängligt vatten kvar för grödan. Mängden växttillgängligt vatten beror på jordart, rotdjup, mullhalt och grundvattennivån. Bevattningsförsök med olika grad av uttorkning visar att en tydlig minskning av tillväxt sker då hälften av det växttillgängliga vattnet är förbrukat oberoende av jordart.

Bevattningsmängder och tidpunkt

Det är viktigt att bevattningsmängder och bevattningstidpunkten anpassas till grödans behov, jordens egenskaper och väderlek. Då vattenbrist syns har redan grödans tillväxt hämmats under fle talet dagar och avkastningspotentialen sjunkit. I tabell 1 finns olika rekommenderade bevattningsgivor efter jordart.

Den optimala bevattningsgivan avgörs av

- Rotdjup
- Grödans utvecklingsstadium
- Fältkapaciteten (jordens vattenhållande förmåga)
- Bevattningsutrustningen

Jordart	Rotdjup cm	Växttillgängligt vatten mm	Bevattningsgiva mm
Mullfattig sand	25-30	30-40	15
Lerig Sand – grovmo	30-35	40-50	20
Mjällig mo	50-75	50-200	30
Mmh lättlera	50-75	50-100	30-35

Tabell 1. I tabellen ses förslag på lämpliga bevattningsgivor beroende på jordartens fältkapacitet under normala förhållanden.

Droppbevattning

I Sverige används droppbevattning ofta i specialkulturer som har ett större värde än potatis. I andra regioner i världen är tekniken mycket utbredd. Droppbevattning kan komma att växa betydligt i Sverige om vattenhushållning blir viktigare. Möjligheten finns att alltid ligga mycket nära optimal vattenmättnad av jorden. Avdunstningen är minimal och arbetstrycket kan hållas lågt. Med tryckreglerande slang kan man lägga ut större längder och även i kuperad terräng. Det finns både billiga droppslangar som lämpar sig för användning under en säsong samt mer högkvalitativa slangar som kan rullas upp efter odlings säsongen för att åter läggas ut i kommande gröda. I perenna odlingar ligger slangen kvar år efter år. Droppbevattning kan även med fördel användas för näringstillförsel i samband med vattning.

Rampbevattning

Rampbevattning har betydligt lägre avdunstning än storspridare och utnyttjar på så vis vatten effektivt. Vattnet kommer på rätt plats vilket gör att bevattningsresultatet blir betydligt jämnare än med storspridare. Maskinen får en högre kapacitet då den kan vara i drift även under blåsiga förhållanden. En maskin med ramp fungerar med lägre arbetstryck och är därmed energieffektiv då en mindre pump eller lägre varvtal på pumpen kan användas. På en del jordar kan det dock vara en nackdel att bevattningsgivan ges på kortare tid än vid storspridare.

